

Missiv

Dnr 22REK8
2023-04-26

Samhällsbyggnadsnämnden

Grundläggande granskning av samhällsbyggnadsnämnden

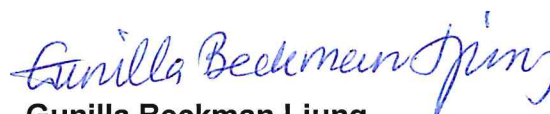
Yrkesrevisorerna har genomfört grundläggande granskning av samhällsbyggnadsnämnden. Granskningen är dokumenterad i bifogad rapport och revisorerna godkände rapporten vid sitt sammanträde den 26 april 2023.

Rapporten översänds för kännedom. Rapportens resultat kommer att följas upp i 2023 års grundläggande granskning. Tillfälle att diskutera dessa frågor kommer att finnas vid det dialogmöte som kommer att bokas med nämndens presidium i slutet av augusti – början av september.

Revisorerna i Gävle kommun genom

Eva-Karin Hamilton
Revisorskollegiets ordförande

Gunilla Beckman Ljung
Revisionschef

Bilaga 1: Grundläggande granskning samhällsbyggnadsnämnden 2022

REVISIONSKONTORET

Samhällsbyggnadsnämnden

Grundläggande granskning 2022

Grundläggande granskning 2022

Samhällsbyggnadsnämnden

Nina Wennberg, certifierad kommunal revisor
Gunilla Beckman Ljung, revisionschef kvalitetssäkrare

Gävle kommun 2023-04-05

Dnr.22REK8

www.gavle.se

Innehållsförteckning

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande	3
Grundläggande granskning av samhällsbyggnadsnämnden	5
Bakgrund	5
Avgränsning	5
Metod	5
Revisionskriterier	5
Bedömningsskala	6
Allmänt om nämnden	6
Målstyrning och måluppfyllelse	7
Nämndens planering	7
Nämndens uppföljning av målstyrning och måluppfyllelse delår 2	8
Nämndens uppföljning av målstyrning och måluppfyllelse per helår	8
Ekonomistyrning	12
Nämndens budget och resultat	12
Intern kontroll och riskanalys	14
Nämndens riskhantering och riskanalys	14
Nämndens internkontrollplan	14
Uppföljning av tidigare granskningar	16
Från grundläggande granskningsrapport 2021	16
Rekommendationer 2022	16
Nämndens yttrande över grundläggande granskningsrapport 2021	17

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande

Utifrån den grundläggande granskning som utförts gör yrkesrevisorerna nedanstående bedömningar och rekommendationer.

Yrkesrevisorerna tar nedan ställning till om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, om ekonomistyrningen är tillfredsställande samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningarna baseras på resultatet av revisionen inom de områden vi granskat.

Verksamhetens målstyrning

Yrkesrevisorerna bedömer nämndens målstyrning som inte helt ändamålsenlig. Bedömningen baseras på att nämnden helt saknar indikatorer och konkreta, mätbara aktiviteter kopplade till ett av sina mål för uppföljning, vilket gör det svårt för yrkesrevisorerna att bedöma måluppfyllelsen.

Nämndens övriga fyra mål har konkreta, mätbara och realistiska indikatorer som tydligt kopplar till det mål de är avsedda att mäta måluppfyllelsen av.

För nämndens samtliga mål saknar aktiviteterna en konkretisering i planen som gör aktiviteterna mätbara så att de på så sätt kan mäta måluppfyllelsen.

Ekonomistyrning

Yrkesrevisorerna bedömer nämndens ekonomistyrning som tillfredsställande. Bedömningen baseras på nämndens ledning, styrning och uppföljning gällande ekonomi för 2022.

Nämnden tar upp ekonomiska månadsrapporter för beslut löpande och uppdaterar prognoserna i samband med detta. Nämndens resultat håller sig inte inom den ekonomiska ramen från kommunfullmäktige. Nämndens underskott på -28,1 mnkr utgör 8,5 % av nämndens ekonomiska ram på 330,7 mnkr.

Den största negativa avvikelsen inom nämndens verksamheter är vinterväghållningen med -20,5 mnkr mot budget på +/- 0 kr. Nämndens största utmaning för att nå en ekonomi i balans är just kostnader för vinterväghållning då den varierar mellan åren och är därmed svårprognostiserad. Utifrån en analytisk granskning av nämndens resultaträkning, anses förklaringen till avvikelse mot budget vara rimlig.

Nämndens kommunbidrag förändrades under året genom tillskott och omfördelning på totalt +7,1 mnkr vilket ingår i kommunbidraget i nämndens resultaträkning. Det ursprungliga budgeterade kommunbidraget var 323,6 mnkr.

Intern kontroll

Yrkesrevisorerna bedömer nämndens interna kontroll som inte helt tillräcklig. Bedömningen baseras på att resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen inte skett med utgångspunkt från antagen plan och därmed inte i enlighet med Gävle kommuns internkontrollreglemente 7§. Det är ett kontrollmoment som saknas i rapporten och avser risken: Företagare får ej den kontroll som de betalar för. Vi kan se i nämndens riskanalys att sannolikheten för att risken inträffar bedöms som stor och konsekvenserna bedöms som medelstora. Nämnden har även i sin riskanalys bedömt de befintliga kontrollerna för risken som mycket effektiva.

I övrigt bedöms nämnden varit fullt delaktiga i arbetet med riskanalys 2022. Nämnden har förbättrat periodiciteten avseende återslagrapportering.

För att säkerställa måluppfyllelsen kopplar nämndens riskanalys, internkontrollplan samt internkontrollrapport till de kommunövergripande målen, vilka är de samma som målen för nämnden.

Rekommendationer

Uppföljning av tidigare granskningar – sida 16
Rekommendationer 2022 – sida 16

Grundläggande granskning av samhällsbyggnadsnämnden

Bakgrund

Den grundläggande granskningen är en del av den granskning som genomförs och syftar till att ge de förtroendevalda revisorerna en grund för beslutet att till- eller avstyrka ansvarsfrihet för nämnden i rapporteringen till kommunfullmäktige. Den ska också ge ett underlag till om kritik eller anmärkning ska framföras till nämnden.

I denna rapport tar den yrkesrevisor som är sakkunnigt biträde ställning till de grundläggande frågorna om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Avgränsning

I den grundläggande granskningen ingår inte bedömning av nämndens genomförande av kommunfullmäktiges politiska uppdrag. Ej heller ingår granskning av verksamhetsrapport per delår 1.

Den grundläggande granskningen i rapporten är ett av underlagen för revisorernas bedömning om de ska tillstyrka att nämnden beviljas ansvarsfrihet.

Granskning av om räkenskaperna är rättvisande beskrivs i granskningsrapporterna för Gävle kommuns delårsrapport och årsredovisning. Eventuella fördjupade granskningar rapporteras i separata revisionsrapporter.

Metod

Metoder som använts i granskningsarbetet har varit följande:

- Dokumentanalys (till exempel sammanträdeshandlingar, verksamhetsplan, verksamhetsrapporter)
- Intervjuer/mejlkontakter
- Dialogmöte där de förtroendevalda revisorerna samt sakkunniga biträden deltar

Kommunrevisionen planerar årligen in ett dialogmöte med nämnden som ett led i den grundläggande granskningen. Inför dialogmötet ombeds nämnden att inkomma med skriftliga svar på frågor från kommunrevisionen som behövs för den grundläggande granskningen. Frågorna diskuteras sedan med nämnden under dialogmötet.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs av yrkesrevisor. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Gävle kommun 3 § p.1,2,4,5 och 6
- Nämndens reglemente
- Reglemente för intern kontroll 2 §, 5 § och 6–8 §§
- Kommunplan med årsbudget 2022

- Kommunstyrelsens anvisningar

Bedömningsskala

Nedan anges den bedömningsskala som används för att tydliggöra granskningsresultatet i förhållande till angivna revisionskriterier. Begreppen (ändamålsenlig, tillfredsställande och tillräcklig) är hämtade ur kommunallagens 12:e kapitel där det anges vad revisorerna ska ta ställning till.

Bedömningsbegrepp	Förklaring
Ändamålsenlig målstyrning Tillfredsställande ekonomistyrning Tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.
Inte helt ändamålsenlig målstyrning Inte helt tillfredsställande ekonomistyrning Inte helt tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.
Inte ändamålsenlig målstyrning Inte tillfredsställande ekonomistyrning Inte tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas. <i>Bristerna kan aktualisera frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet</i>

Allmänt om nämnden

Kort om nämndens ansvar

Utöver det som föreskrivs i "Huvudreglemente för kommunstyrelse och nämnder i Gävle kommun", kommunallagen och annan författning gäller bestämmelserna i nämndens reglemente. Nämndens ansvar och uppgifter är enligt reglementet (senast reviderat 2021-09-27) att ha det politiska ansvaret för verksamheter inom samhällsbyggnad. Sådana verksamheter kan till exempel vara:

- översikts- och detaljplanering
- bygglov
- fastigheter och bostadsförsörjning
- tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet
- allmänna platser, så som parker och torg
- vägar och trafiksäkerhet
- kart- och mätfrågor
- utveckling och förvaltande av geografiska informationssystem

Lagstiftning

Kommunallag (2017:725)

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Nämndens verksamhet regleras av följande speciallagstiftning:

Lag (2006:545) om skyddsrum
 Plan- och bygglagen (2010:900)
 Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
 Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor
 Lag (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.
 Lag (1982:129) och förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall
 Lag (1997:736) om färdtjänst
 Lag (1997:735) om riksfärdtjänst
 Lag (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m.
 Lag (1945:119) om stängselskyldighet för järnväg m.m.
 Ordningsslag (1993:1617)
 Förordning (1991:1273) om funktionskontroll av ventilationssystem
 Livsmedelslag (2006:804)
 Tobakslag (1993:581)
 Strålskyddslag (1988:220)
 Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer
 Skollag (2010:800)
 Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor

Målstyrning och måluppfyllelse

Nämndens planering

Nämndens verksamhetsplan antogs i nämnden 2022-02-23. I verksamhetsplanen beskrivs budget, mål och indikatorer. Planen tar även upp att nämnden har aktiviteter kopplat till de strategiska programmen.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Nämnden förhåller sig till samtliga av fullmäktiges fem övergripande mål. Vi noterar att nämnderna i sektor Livsmiljö Gävle valt att enbart ha de kommungemensamma målen och inte bryta ner till egna nämndmål som sedan är kopplade till de kommungemensamma målen. Detta är inget krav på nämnden men det skulle förtydliga vad det är nämnden ska göra i sina verksamheter för att bidra till de kommungemensamma målen.

Nämnden har samma mål som föregående år. Fyra mål mäts genom indikatorer medan målet; Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor mäts utifrån politiska uppdrag. Samma indikatorer används jämfört med föregående år. Ett tillägg har gjorts där nämnden mäter kvävedioxidhalten och partikelhalten vid både Kungsgatan som tidigare och nu även Staketgatan.

Nämnden har i sin verksamhetsplan inte definierat vilka aktiviteter som verksamheten ska genomföra under året för respektive mål. Vi ser ett behov av att aktiviteter definieras och konkretiseras i planen så att de blir uppföljningsbara under året.

Nämndens uppföljning av målstyrning och måluppfyllelse delår 2

Kommunstyrelsens anvisningar (benämns härnäst anvisningarna) anger att nämnden ska följa upp målstyrning och måluppfyllelse under året i en verksamhetsrapport för delår 2 samt för helåret. Nämndens verksamhetsrapport för delår 2 antogs i nämnden och klarmarkerades enligt den tidplan kommunstyrelsen fastställt.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Nämnden lämnar ingen prognos för måluppfyllelsen för helåret. Det är heller inget krav enligt anvisningarna. Samtliga indikatorer kommenteras dock och kommer att genomföras. En prognos finns även för de indikatorer som är möjliga att prognostisera vid delår 2.

Nämndens uppföljning av målstyrning och måluppfyllelse per helår

Nämndens verksamhetsrapport antogs i nämnden och klarmarkerades enligt den tidplan kommunstyrelsen fastställt. I rapporten beskrivs måluppfyllelse samt målanalys, genomförda aktiviteter och ekonomiskt resultat.

Nämndens bedömning av måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål (de nämnden använder)	Nämndspecifikt mål	Måluppfyllelse 2021	Måluppfyllelse 2022
Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	-		
Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	-		
Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	-		
En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	-		
En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun	-		

Måluppfyllelse helår - kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

Nämnden bedömer att målet uppnås. Det är ingen försämring jämfört med föregående år då målet även då uppnåddes. Måluppfyllelsen bedöms utifrån att nämnden har flera riktade uppdrag för att främja och säkra cykelvägar. Dessa uppdrag är dock inte kopplade till målet i nämndens verksamhetsplan. Nämnden saknar även indikatorer och konkreta, mätbara aktiviteter kopplade till målet för uppföljning.

Anvisningarna ställer inga krav på att nämnden ska göra en jämförelse av årets måluppfyllelse eller indikatorernas utfall med tidigare års måluppfyllelse. Dock gör yrkesrevisorerna en jämförelse av årets utfall med föregående år. Då nämnden saknar konkreta, mätbara och realistiska indikatorer och aktiviteter, har yrkesrevisorerna svårt att göra denna jämförelse samt att bedöma måluppfyllelsen.

Måluppfyllelse helår - Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

Nämnden bedömer att målet uppnås. Det är ingen försämring jämfört med föregående år då målet även då uppnåddes. Nedanstående figur visar att de båda indikatorerna uppnås.

Indikator	Målvärde 2021	Utfall 2021	Status 2021	Målvärde 2022	Utfall 2022	Status 2022
Trygghet enligt Nöjd-Region-Index, SCB*	6		—	6	69,6	●
Nöjdhet på kommunens gång- och cykelvägar. (belysning, underhåll, skötsel, snöröjning och trafiksäkerhet), Nöjd-Medborgar-Index, SCB**	60	62,7	●	60	67,1	●

Jämförelsen av den indikator som har ett utfall föregående år har samma utfall även i år. Vi noterar att den indikator som saknar utfall föregående år beror enligt nämnden på att medborgarundersökningen från SCB gjordes om under 2021 då NRI mätningen fick en ny utformning.

Nämnden föreslog i verksamhetsrapport 2021 att indikatorn skulle omarbetas nästkommande år. Vi noterar att indikatorn har samma målvärde som tidigare. Vidare noterar vi att nämnden anger i sin verksamhetsrapport 2022 likt föregående år att indikatorn har en 10-gradig skala, vilket stämmer överens med målvärdet 6 som på den 10-gradiga skalan varit motsvarigheten till nöjd i medarbetarundersökningen. Utfallet om 69,6 stämmer därmed inte överens med indikatorns skala som mäter kundnöjdheten. Utfall och målvärde ser heller inte ut att tillhöra samma skala för att mäta denna kundnöjdhet. Årets utfall synes anges i andelar (%) medan nämndens målvärde och angivna bedömningsskala ligger kvar enligt den gamla mätningen.

Måluppfyllelse helår - Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

Nämnden bedömer att målet delvis uppnås. Det är ingen förändring jämfört med föregående år då målet även då delvis uppnåddes.

Nedanstående figur visar att samtliga tre indikatorer uppnås delvis.

Indikator	Målvärde 2021	Utfall 2021	Status 2021	Målvärde 2022	Utfall 2022	Status 2022
NKI - Markupplåtelse, bygglov, miljö-, och hälsoskydd samt livsmedelskontroll enligt Nöjd-Kund- Index, Stockholm Business Alliance. NKI (71). NKI – totalt (För företag)	75	71		75	72	
NKI - Totalt effektivitet. (För företag)	75	69		75	71	
NKI – Totalt tillgänglighet. (För företag)	75	70		75	73	

Jämförelsen visar att samtliga indikatorer har samma utfall i år jämfört med föregående år.

Måluppfyllelse helår - En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

Nämnden bedömer att målet delvis uppnås. Det är ingen förändring jämfört med föregående år då målet även då delvis uppnåddes.

Nedanstående figur visar att en indikator uppnås, en indikator uppnås delvis och en indikator uppnås ej.

Indikator	Målvärde 2021	Utfall 2021	Status 2021	Målvärde 2022	Utfall 2022	Status 2022
Antal bostäder som det finns planberedskap för	1 200	2 290		1 200	1 920	
Antal färdigställda bostäder per år*	800	701		800	510	
Antal sålda hektar byggklar mark, för närlivets behov.	60 ha	5,5		60 ha	0	

Jämförelsen visar att samtliga indikatorer har samma utfall i år jämfört med föregående år.

Måluppfyllelse helår - En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Nämnden bedömer att målet ej uppnås. Det är en försämring jämfört med föregående år då målet delvis uppnåddes. Nedanstående figur visar att en indikator uppnås medan resterande fem indikatorer uppnås ej.

Indikator	Målvärde 2021	Utfall 2021	Status 2021	Målvärde 2022	Utfall 2022	Status 2022
Andel motorburen trafik som sker med kollektivtrafik	30 %	10,9 %		32 %	18,4 %	
Antal cyklister vid fasta mätpunkter	8 300	3 994		9 100	4 978	
Antal gående i stadskärnan	1,81 miljoner st/månad	1,11		1,88 miljoner st/månad	1,4	
Uppmätt kvävedioxidhalt vid Södra Kungsgatan och Staketgatan (NO ₂ timme) i antal timmar som överstiger 60 µg/m ³ .	175 ggr/år	56		175 ggr/år	202	
Uppmätt partikelhalt vid Södra Kungsgatan (del av 2022) och Staketgatan (PM ₁₀ dygn) i antal dygn som överstiger 30 µg/m ³ .	35 ggr/år	23		35 ggr/år	56	
Gävle kommuns gatubelysning minskar sin elförbrukning per belysningspunkt med en procent	1%	2,24		1%	4	

Jämförelsen visar att två indikatorer har sämre utfall i år jämfört med föregående år, där förändringen på båda är från uppnås till ej uppnås. Vi ser att målvärdena är de samma men ett tillägg har gjorts där nämnden mäter kvävedioxidhalten och partikelhalten vid både Kungsgatan som tidigare och nu även Staketgatan.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

” Enligt 6 kap 6 § kommunallagen ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten”. Detta framgår även i reglementet för Gävle kommuns styrelse och nämnder (dnr.19KS455) Avser 2022 kolla varje år om nytt finns. I reglementet framgår vidare att nämnden har ansvar för att dess uppdrag och verksamhet är tydligt och genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Detta med hänsyn till fullmäktiges mål och styrning, samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Vi noterar att nämndens bedömning av måluppfyllelse baseras på en sammanvägning av det arbete som genomförts under året och utfall samt status på indikatorer. Verksamhetsrapporten innehåller en detaljerad beskrivning av de aktiviteter som genomförts under året.

Vi noterar att nämnden i sin verksamhetsplan inte definierat vilka aktiviteter som verksamheten ska genomföra under året för respektive mål. Vi ser ett behov av att aktiviteter definieras och konkretiseras i planen så att de blir uppföljningsbara under året.

Nämndens analys av indikatorernas utfall är detaljerad och begriplig. Jämförelsen av indikatorers utfall visar, totalt sett, att årets utfall och status är en försämring jämfört med föregående år. Det är två indikatorer som fått ett tillägg där nämnden mäter kvävedioxidhalten och partikelhalten vid både Kungsgatan som tidigare och nu även Staketgatan. I övrigt har nämndens indikatorer ett oförändrat utfall.

Ekonomistyrning

Nämndens budget och resultat

Resultaträkningen nedan visar nämndens budget och utfall. Budgeterade intäkter beräknades till 108,8 mnkr och 330,7 mnkr i kommunbidrag. Nämnden har i sin verksamhetsplan beslutat om en budget i balans.

Nämndens kommunbidrag förändrades under året genom tillskott och omfördelning på totalt +7,1 mnkr vilket ingår i kommunbidraget i nämndens resultaträkning. Det ursprungliga budgeterade kommunbidraget var 323,6 mnkr.

Nämndens resultaträkning

(mnkr)	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Budget helår 2022
Verksamhetens intäkter	112,6	105,5	108,8
Personalkostnader	-140,6	-129,7	-146,1
Övriga kostnader	-264,2	-239,4	-230,8
Avskrivningar/nedskrivningar	-54,8	-49,1	-51,6
Internränta	-11,8	-22,5	-11,0
Resultat före kommunbidrag	-358,8	-335,2	-330,7
Kommunbidrag	330,7	325,4	330,7
Resultat efter kommunbidrag	-28,1	-9,8	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	-10,6	0,0
Årets resultat	-28,1	-20,4	0,0
Investeringar	154,3	116,1	203,0
Erhållet investeringsbidrag	3,6	8,7	0,0

Nämndens årsprognos i delår 2 var ett negativt resultat om -19,4 mnkr. Prognosens negativa resultat baserades främst på kostnaderna för vinterväghållningen. Vi noterar att nämnden reserverade sig i delår 2 gällande prognosen för vinterväghållningen. Prognosen exklusive vinterväghållningen för nämndens resultat för helåret var +2,0 mnkr vid delår 2. Nämndens resultat vid delår 2 var även det positivt om + 6,2 mnkr.

Årets resultat är ett underskott om -28,1 mnkr. Den största negativa avvikelser inom nämndens verksamheter är vinterväghållningen med -20,5 mnkr mot budget på +/- 0 kr. Vi noterar att nämndens största utmaning för att nå en ekonomi i balans är just kostnader för vinterväghållning då den varierar mellan åren och är därmed svårprognostiserad. Vi noterar att nämndens prognos för verksamhetens resultat var -18,0 mnkr och var därmed i nivå med det faktiska utfallet.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Vi noterar att nämndens resultat inte håller sig inom den ekonomiska ramen från kommunfullmäktige. Nämndens underskott på -28,1 mnkr är en avvikelse mot årsprognosen som gjordes vid delår 2 med -8,7 mnkr. Nämndens årsprognos beräknades då till -19,4 mnkr med reservation för vinterväghållningen.

Utifrån en analytisk granskning av nämndens resultaträkning, anses förklaringen till avvikelse mot budget vara rimlig. Avvikelsen om -28,1 mnkr utgör 8,5 % av nämndens ekonomiska ram på 330,7 mnkr.

Detaljgranskning sker i samband med granskningen av Gävle kommuns finansiella rapporter. Eventuella iakttagelser från detaljgranskningen kommer att redovisas i granskningsrapporten för Gävle kommuns årsredovisning.

Nämnden tar upp ekonomiska månadsrapporter för beslut löpande och uppdaterar prognoserna i samband med detta.

Intern kontroll och riskanalys

Nämndens riskhantering och riskanalys

Gävle kommuns reglemente för intern kontroll (antaget av kommunfullmäktige 1999-05-31) anger att en riskanalys ska ligga till grund för internkontrollplanen. Enligt reglementet och dess tillämpningsanvisningar 5–7 §§ bör olika granskningsområden väljas ut med utgångspunkt från en väsentlighets- och riskbedömning. Internkontrollplanen styrs av den omfattning och volym som nämndens verksamhet har, och de väsentlighets- och riskbedömningar som gjorts.

Riskanalys har ej beslutats i nämnden men varit med som underlag när nämnden antog internkontrollplanen. Riskanalysen innehåller totalt 31 risker, varav sex risker är kritiska. Riskerna är fördelade under områdena finansiell rapportering, efterlevnad av externa och interna regelverk samt övriga risker. Utöver det har nämnden risker med koppling till fyra av de fem kommunövergripande målen;

- Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen
- Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle
- En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov
- En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun.

Kommunfullmäktiges program för mål och riktlinjer för privata utförare fastställdes i maj 2018. Programmet anger att det i nämndernas riskanalys ska framgå hur verksamheten säkerställer tillräcklig insyn, uppföljning och kontroll av privata utförare. Nämnden har i sin riskanalys risker med koppling till privata utförare. Riskerna ingår inte i nämndens internkontrollplan eftersom risknivån bedöms vara låg.

Nämndens internkontrollplan

Internkontrollplanen har antagits i nämnden i enlighet med internkontrollreglementet och färdigställdes enligt den tidplan kommunstyrelsen fastställt. Internkontrollplanen baseras på riskanalysen och innehåller totalt 16 risker. Riskerna är fördelade under samma områden som i riskanalysen och är bedömda som kritiska, medium och låg. De kritiska risker som tas med in i internkontrollplanen har samtliga kopplingar till de kommunövergripande målen:

- Risk att företagare ej får den kontroll de betalar för
- Risk att ingen tydlig process finns kring remisshantering inom Livsmiljö

Kommunövergripande mål: Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

- Exploateringsprocessen fungerar inte
- Risk att ingen nyttorealiserings och uppföljning av effekten genomförs

Kommunövergripande mål: En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

- Risk att trafikmängden inte minskar i önskad takt
Kommunövergripande mål: En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Nämndens svar vid dialogmöte: Den största utmaningen för att se till att den interna kontrollen är tillräcklig är att tidigt identifiera risker med en framåtblickande analys där man fångar verksamhetens mest relevanta risker.

Uppföljning av internkontrollplan

Enligt reglementet och dess tillämpningsanvisningar 5–7 §§ har varje nämnd en skyldighet att, med utgångspunkt från antagen plan, löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde.

Nämndens internkontrollrapport har antagits i nämnden i enlighet med internkontrollreglementet samt klarmarkerats enligt anvisningarna.

Nämnden har under året följt upp internkontrollplanen per delår 2 samt per helår.

I rapport för intern kontroll per helår följdes samtliga risker upp bortsett från en. Därmed har inte rapporten fastställts i enlighet med internkontrollreglementet då rapporteringen inte följer internkontrollplanen.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig ligger enligt 6 kap 6 § kommunallagen på nämnden. Vi noterar att riskanalysen inte är beslutad av nämnden. Det innebär att nämnden inte varit delaktig i arbetet med att ta fram riskanalysen vilket kommunrevisionen tidigare rekommenderat för att nämnden ska kunna säkerställa en tillräcklig internkontroll enligt kommunallagen.

Internkontrollplanen har antagits i nämnden enligt den tidplan kommunstyrelsen fastställt. Internkontrollplanen baseras på nämndens riskanalys och följer därmed internkontrollreglementet. Vi noterar att riskanalysen varit med i beslutsunderlagen till internkontrollplanen, vilket innebär att nämnden tagit del av samtliga 31 risker som är identifierade i riskanalysen i samband med att internkontrollplanen beslutades.

Internkontrollplanen innehåller delvis fullständiga beskrivningar av: risker, risknivåer, kontrollmoment, kontrollmomentansvariga och periodicitet. Vem som är ansvarig för kontrollmomenten saknas för 14 av nämndens totalt 16 kontrollmoment.

I rapport per helår ges begripliga beskrivningar av kontrollmoment och uppföljning. Ett kontrollmoment saknas i rapporten avseende risken: Företagare får ej den kontroll som de betalar för. Vi kan se i nämndens riskanalys att sannolikheten för att risken inträffar bedöms som stor och konsekvenserna bedöms som medelstora. Nämnden har även i sin

riskanalys bedömt de befintliga kontrollerna för risken som mycket effektiva.

För att säkerställa måluppfyllelsen kopplar nämndens riskanalys, internkontrollplan samt internkontrollrapport till de kommunövergripande målen, vilka är de samma som målen för nämnden.

Uppföljning av tidigare granskningar

I tidigare granskningar har rekommendationer framförts till nämnden. I årets grundläggande granskning har vi gjort en uppföljning av vidtagna åtgärder. Vi noterar att nämnden delvis vidtagit de åtgärder vi rekommenderat.

Från grundläggande granskningsrapport 2021

Intern kontroll

Rekommendation

Yrkesrevisorerna rekommenderar nämnden att fatta beslut om riskanalys då ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig ligger enligt 6 kap 7 § kommunallagen på nämnden.

Uppföljning 2022

Nämnden har inte följt yrkesrevisorernas rekommendation då riskanalysen inte är beslutad av nämnden.

Rekommendation

Yrkesrevisorerna rekommenderar nämnden att se över periodiciteten avseende återrapportering av de kontrollmoment som finns i internkontrollplanen gällande de risker som har högst risknivå. Detta då nämndernas interna kontroll syftar till att återrapportering ska förmedlas på ett sådant sätt att beslutsfattare kan vidta erforderliga åtgärder.

Uppföljning 2022

Nämnden har följt yrkesrevisorernas rekommendation.

Rekommendationer 2022

Intern kontroll

Rekommendation

Yrkesrevisorerna rekommenderar nämnden att resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen sker med utgångspunkt från antagen plan och därmed i enlighet med Gävle kommuns internkontrollreglemente 7§.

Målstyrning och måluppfyllelse

Yrkesrevisorerna rekommenderar nämnden att definiera och konkretisera aktiviteter i verksamhetsplanen så att de blir uppföljningsbara under året.

Nämndens yttrande över grundläggande granskningsrapport 2021

Kommunrevisionen överlämnade rapporten 2022-05-19 till nämnden för kännedom med möjlighet att yttra sig. Nämnden har avstått från att yttra sig.